

**DIRECTORUL
CELUI MAI MARE MUZEU**

**Mihai URSU
la 60 de ani**

Născut la 29 august 1951, în s. Lozova, r. Strășeni.

Muzeograf, domeniul de cercetare: muzeologie, istorie, management muzeal. Director general al Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală (din 1985 până în prezent)

Mihai Ursu a dedicat muzeografiei 36 de ani, iar 26 dintre aceștia conduce Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală.

Istoria acestei importante instituții culturale din ultimul sfert de veac este scrisă la propriu și la figurat de directorul său. La propriu – pentru că *Dezvoltarea muzeologiei în Republica Moldova* este tema sa științifică prioritară. Despre acest subiect a scris mai multe studii. Și la figurat – pentru că, de buna seamă, s-a implicat plenar pentru a dezvolta instituția pe toate planurile, precum sunt: restaurarea imobilelor și extinderea spațiului muzeal, modernizarea discursului expozițional, îmbogățirea patrimoniului național, gestionarea adecvată a potențialului științific, reconsiderarea rolului muzeului în contextul reformelor sociale, orientarea finalităților muzeale la solicitările societății etc.

În cei 26 de ani de activitate a condus toate tipurile de lucrări, fundamentale pentru activitatea unui muzeu, lucru rar întâlnit în biografia altui director. A finalizat restaurarea clădirii expoziționale, destul de vechi, edificate în anul 1905, grav avariate în timpul cutremurelor de pământ din anul 1977 și 1987. Știind că spațiul principal de comunicare a muzeului cu publicul este expoziția de bază (sau pavilionară), deosebită de cele tematice temporare prin faptul că este edificată pentru o perioadă mai

îndelungată, uneori pe durata unor decenii, a propus colectivului proiectul primei expoziții pavilionare etalate pe principiul demonstrării problemelor ecologiei culturii și naturii. În condițiile când societatea abia ieșise din sistemul totalitar, acest fel de expoziție se deosebea radical de cele pozitivistice, practicate anterior. Urmare a unor dezbateri largi, cu participarea comunităților științifice din interiorul și din afara țării, a ghidat colectivul la elaborarea conceptului și proiectului noii expoziții pavilionare cu profil ecologic „Natura. Omul. Cultura”, asigurând realizarea ei.

Este expoziția care demonstrează atât bogăția naturii și a culturii țării, cât și problemele existente în gestionarea acestora de către societate, prezentate în evoluție. Datorită noutății sale, în anul 1998, la Concursul „Muzeul European al Anului” expoziția dată a fost nominalizată printre finaliștii acestei prestigioase competiții a muzeelor de pe continent, fiind apreciată ca o mare realizare a muzeologiei contemporane. Cu această expoziție Muzeul contribuie și astăzi la popularizarea patrimoniului cultural și natural, la crearea și promovarea imaginii Republicii Moldova în lume.

Mulți ani la rând directorul Mihai Ursu a insistat consecvent, împreună cu întreg colectivul, în fața conducerii statului, pentru a reîntregi cartierul istoric al Muzeului. Până la mijlocul sec. al XX-lea muzeul ocupa tot spațiul dintre străzile Maria Cibotari și Sfatul Țării, M.Kogălniceanu și Al. Șciusev. Din anul 1944 și până în anul 2010 o jumătate din acest spațiu a fost ocupat de către Institutul Agricol. Muzeul se sufoca din lipsă de încăperi pentru desfășurarea activităților specifice. După patru decizii de Guvern, după contracararea unor proiecte gigant de tipul „Palatul șahului”, hotel cu 20 de nivele etc., instituției i-a fost retrocedat cartierul istoric, ceea ce a facilitat începerea unor lucrări de restaurare a imobilelor, amânate decenii la rând.

Împreună cu filialele sale: Muzeul Satului, Coșnacu Balioz din Ivancea, Complexul Muzeal Țipova-Saharna, Vila cu parc Mândac muzeul este actualmente cel mai mare ca suprafață în republică, asumându-și proiecte importante pentru gestionarea patrimoniului cultural și natural. De exemplu, muzeul și-a asumat responsabilitatea istorică de a edifica Muzeul Arhitecturii Populare, Muzeul Etnografic în Aer Liber sau Muzeu în Aer Liber, cum a fost numit pe parcursul celor 82 de ani de când cărturarii de la noi optează pentru o asemenea instituție. Câteva generații de arhitecți au creat și promovat proiecte ale acestui muzeu. Mai devreme sau mai târziu, se va putea publica istoria creării lui și se va putea observa că, deși este cel mai tânăr muzeu, are cea mai bogată istorie, în care mari oameni de cultură și sim-

țire, doritori să păstreze pentru generațiile viitoare mărturiile arhitecturale impunătoare, s-au confruntat cu ideologia acerbă a vremii care sabota memoria istorică a societății.

Sub conducerea lui Mihai Ursu ideea edificării Muzeului Satului în Chișinău a căpătat statut de Program de Stat (1995). Academia de Științe a Moldovei, ministerele și departamentele au susținut proiectul dat ca pe unul foarte necesar salvării monumentelor de arhitectură populară aflate în ultima fază de dispariție. Am consemnat montarea morii de vânt din Opaci, cea mai înaltă ajunsă până la noi (18 m) pe teritoriul Muzeului Satului, ne-am revoltat atunci când o minte criminală, vrând să deposedeze instituția de teren, a pus la cale incendierea monumentului. În lipsa mijloacelor financiare pentru realizarea Programului de Stat de Edificare a Muzeului Satului Mihai Ursu a fost mereu în căutarea surselor extrabugetare. A pledat pentru mobilizarea întregii societăți la realizarea acestui program cu scopul salvării monumentelor de arhitectură populară și păstrării culturii tradiționale în forme inteligibile ce conlucrează la fortificarea sistemului de valori. A susținut campania de solidarizare a societății în jurul acestei idei. Acțiunea „Intră în istorie dăruind Muzeului Satului un obiect”, inițiată de muzeu acum câțiva ani, i-a încurajat pe cetățeni să aibă încredere în instituție și să dăruiască muzeului case, teacuri de lemn, piese de mobilier, covoare și alte obiecte etnografice.

Acum trei ani muzeografi au săpat o fântână și i-au așezat colac, uluc și cumpănă, ca să pună începutul vetrei Muzeului Satului. La sfârșit de septembrie, după doi ani de muncă, a fost transferat și restaurat pe teritoriul muzeului primul monument ecleziasc – biserica medievală de lemn din s. Hirișeni (1642), raionul Telenești.

Muzeul este cea mai veche instituție cultural-științifică din spațiul nostru. La sfârșitul sec. al XIX-lea el a apărut ca un răspuns la necesitatea promovării cunoștințelor, a performanțelor științifice și a aplicării lor în practică. Primele cercetări științifice în diverse domenii: pedologie, entomologie, hidrologie, arheologie, istorie, geografie, etnografie, geologie, meteorologie aici au fost realizate. Primele societăți științifice aici au fost constituite: Societatea Naturaliștilor și a Amatorilor de Științe Naturale din Basarabia (1904), Secția de Antropologie, Geografie și Etnografie din Basarabia, numită și Secția de Basarabienistică (1915). În anul 1926 începe să editeze prima revistă științifică de profil „Buletin Științific”. Până în anul 1942 au apărut 10 volume, în perioada sovietică au văzut lumina tiparului alte trei volume, iar din anul 2004 până în prezent a suportat 13 ediții, ultimele sub redacția domnului Mihai Ursu. Revista apare acum cu titlul „Buletin

Științific. Revistă de Etnografie, Științele Naturii și Muzeologie”, are, în contextul altor publicații de profil, un discurs recuperator și inovator.

Mihai Ursu cultivă respectul pentru înaintașii în domeniu. A inițiat ediții seriale ce poartă genericul muzeului: cataloage, personalități marcante, ghiduri prin expoziție, publicații monografice. Are publicate peste 70 de lucrări științifice, între care și monografiile: *Franz Ostermann*, din serialul *Istoria muzeului, Personalități marcante*, Chișinău, 2004; *Arhitectura vernaculară în piatră* (coautor), Chișinău, 2009; Constantin Mimi. *Viață consacrată Basarabiei* (coautor), Chișinău, 2009; *Ghidul Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală*, Chișinău, 2009.

Din anul 2006, de când muzeul a devenit instituție afiliată Academiei de Științe a Moldovei, a reorganizat activitatea științifică a colectivului, imprimându-i caracter și competitivitate. Susține publicarea lucrărilor peste hotarele republicii, facilitează conlucrările naționale și internaționale. Instituția colaborează cu cercetători din Austria, Germania, Grecia, Franța, Federația Rusă, România, SUA, Suedia, Ucraina.

Sub conducerea domnului Mihai Ursu muzeul s-a transformat într-o instituție modernă, cu larg spectru de activități adresate diferitelor categorii de solicitanți ai produsului științific. Directorul general Mihai Ursu este un conducător cu o mare capacitate de evaluare, anticipare și adaptare. Este un profesionist de înaltă calificare atât în sfera managementului muzeal, cât și în muzeologie. Știe să aprecieze prioritățile instituționale, să cointerezeze colectivul în atingerea obiectivelor. Știe să pună în valoare oamenii, îi încurajează, îi face să se simtă importanți, să muncească creator. Pentru aceste calități și pentru multe altele care îl fac integru, foarte necesar muzeologiei și societății, este respectat și urmat.

Domnul Mihai Ursu are un simț deosebit al responsabilității, alimentat de idei, concepte și idealuri, pe măsura prestigiului instituției pe care o conduce. Pentru merite deosebite în activitate i-au fost conferite distincțiile de stat „Meritul Civic”, „Gloria muncii” și „Om Emerit”.

La cei 60 de ani împliniți, în numele tuturor colegilor, domnule Mihai Ursu, permiteți-ne să vă mulțumim simplu și cordial pentru anii muncii împreună, ani de creativitate și afirmare a măriei sale muzeul și muzeologia. Mulțumim pentru neuitatele lecții de omenie, generozitate și demnitate, învățate și trăite cu adevărat. Vă dorim ca această aniversare să fie urmată de mari satisfacții și bucuria ideilor împlinite.

*Dr., conf. univ. Varvara Buzilă,
secretar științific al MNEIN*